

De oorlogsjaren in Weerselo

Een fietstocht in het kader van 75 jaar Vrijheid
Weerselo
uitgegeven vanaf 25 mei 2020



De route is ongeveer 28 kilometer.
U fietst op eigen risico. U dient rekening te houden met de op dat moment geldende Corona regels.

RD = rechtdoor LA= linksaf
RA= rechtsaf

Start Burg.Scholtenplein Weerselo



In de oorlogsperiode 1940-1945 stond hier nog geen gemeentehuis, deze stond op 't Stiff. De kerk was vanaf deze plek het middelpunt. Ter hoogte van de winkel van Marcel Wesselink woonde fietsenmaker en kapper Wennink. Zij hadden een schuilkelder achter hun huis waar de hele buurt kon schuilen als er gevaar dreigde.

1. Fiets richting de school en ga RA

Op de plek van de huidige school stond vroeger de oude school. Het huis van onderwijzer Wyfker bevond zich aan de linkerkant. Het rechter

gedeelte van de school werd de laatste 2 jaar van de oorlog gevorderd door de Duitsers. In de garage van Wijfker kwam een zg foerier voor de bevoorrading van voedsel en er werd in huis een kamer gevorderd voor een hogere Duitse officier. Tegenover de school op het grasveld hielden de Duitse soldaten exercitie en werd iedereen op appél geroepen.

2. Ga verder RD naar Legtenbergerstraat. Steek deze straat over en ga links naast de kerk naar het kerkhof.

Op dit kerkhof vinden we de volgende oorlogsgraven:

- *2 Canadese bemanningsleden van het vliegtuig wat op 23 maart 1945 aan de Gammelkerstraat in Lemselo neerstortte.*
- *Achterop het kerkhof, links naast het huisje, zijn de 5 graven van de Engelse slachtoffers van de vliegtuigcrash op 26 juni 1942 in Dulder. Het kan zijn dat hier 7 lichamen begraven zijn. Doordat de Duitsers gelijk alle spullen die hadden kunnen leiden naar de indentiteit van de slachtoffers en/of het vliegtuig hadden meegenomen is tot nu toe niet bekend wie hier begraven liggen. Aan het huisje hangt een infobord.*
- *Ook lag hier de Amerikaanse piloot Oscar Lee Cagle van de vliegtuig welke op 21 juni 1944 neerstortte aan de Bellinckhofweg. Zijn lichaam werd uiteindelijk overgebracht naar Amerika.*
- *Het graf van Bernard Welman, overleden rond 3 april 1945, rond de dag van de bevrijding. Hij werd als lid van de Binnenlandse Strijdkrachten ingezet om een Duitser op te halen bij een boerderij in Dulder, Hij kwam een Duitse jeep tegen. De Duitsers schoten hem neer en namen hem mee naar Almelo waar hij uiteindelijk werd doodgeschoten. Hij was de zoon van de Weerselose smid Welman aan de Legtenbergerstraat.*
- *Het graf van Gerhardus Booijink die als soldaat op een mijn trapte en overleed op 10 mei 1940.*

Jaarlijks herdenken de leerlingen van de Aloysiusschool deze slachtoffers door gedichten en verhalen voor te lezen en bloemen te leggen op de graven.

- 3. Fiets terug naar de Legtenbergerstraat en ga RA**
- 4. 2^e straat RA, de Eertmansweg.**
- 5. Ga de 1^e straat LA, de Siemertsteeg.**
- 6. Aan het eind van de Siemertsteeg LA de Paalmaatsdijk.**
- 7. Ga op de splitsing LA de Nijenkampsweg.**

8. Ga de 1^e straat LA de Plegtsweg.

Aan de rechterkant op nr. 11 woonde Bernard Plegt. Hij was boer en vocht als soldaat op de Grebbeberg. Daar raakte hij gewond en overleed aan de gevolgen hiervan op dit adres op 17-5-1942. Hij werd 23 jaar. Zijn graf op het kerkhof in Weerselo is inmiddels geruimd. Hier werd Els Offermans in de oorlog opgevangen toen er in het westen van het land gebrek aan eten was. Zij was een van de vele kinderen die in Twente werden opgevangen.

9. Plegtsweg volgen tot de Agelerweg.

Op 29-12-1944 maakte aan de kanaal een Spitfire met piloot Nicolaysen een noodlanding. Maathuis zag hem vanaf de die bijna geraakt werd, kon zelf het toestel uitstappen



Agelerweg richting Sgt. Vilhelm Getuige Gerard molen van Kleijssen, aankomen. De piloot en werd gesommeerd

zich te verstoppen in de dennenbosjes. Maathuis maakte de Duitsers even later wijs dat hij had gezien dat de piloot er boven Ootmarsum was uitgesprongen. Dit gaf de piloot tijd om een schuilplaats te vinden. Via Borggreve kwam hij terecht bij Gerard oude Oosterik die hem liet onderduiken en het verzet zorgde ervoor dat hij veilig in Almelo kwam. Ondertussen was het toestel door de Duitsers gesloopt. Boer Weiden heeft met paard en wagen het restant opgehaald en op zijn erf gezet. Toen de Duitsers dit ontdekten kreeg hij problemen. Gelukkig liep dit goed af. Op de boerderij is het staartwiel als stille getuige achtergebleven.



10. Agelerweg oversteken naar de Boerkampsmorsweg

Bij Weiden-Boerkamp- op nr.2. waren onderduikers die bij onraad verstoopt zaten in een gat in een houtwal dat dan werd afgedekt met takken. Men heeft weten te voorkomen dat een boerenwagen door de Duitsers werd meegenomen door er een wiel af te halen. Een onderduiker maakte een lijnzaadpers om zo illegaal lijnzaadolie te kunnen maken.

11. Aan het eind van de weg linksaf de parallelweg volgen tot huisnr. 40

Hier woonde vroeger “bakker” Gerard Senger die achter zijn huis veel onderduikers verborgen het verzet en was lid Strijdkrachten Dat hij uit het verhaal dat hij Duitsers lopend naar gebracht . Verder heeft onderduiken waarvan

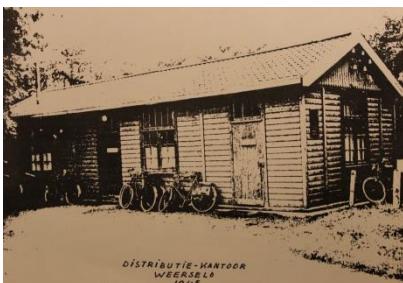


De beide B-24 vliegers bij hun schuilte in de rogge bij de fam. Senger in Weerselo.

hield. Ook zat hij in van de Binnenlandse niet bang was blijkt rond de bevrijding 2 Oldenzaal heeft hij twee piloten laten het vliegtuig was

neergeschoten en neerstortte aan de Stouweweg in Reutum. Dit gebeurde op 12 juni 1943. Er waren 7 bemanningsleden aan boord. William Batson ontsnapte doordat hij uit het vliegtuig werd geslingerd en het geluk had dat zijn parachute open ging. Hij landde in een korenveld en hield zich daar verborgen. Johan Brummelhuis uit Lemselo, ook een belangrijk man in het verzet, schakelde zijn zussen Marie en Santje in om Batson ongemerkt naar Senger te brengen. Ook Karel ter laak was hierin behulpzaam. Ze kwamen onderweg nog Duitsers tegen, maar dat liep wonderlijk goed af. Bij Wolffer op Veldmeijer hadden ze een tweede bemanningslid verborgen. Deze werd door “bakker” Senger en Karel ter Laak opgehaald. William Glenn en William Batson verbleven 8 dagen in de rogge achter het huis van Senger. Uiteindelijk hielp het verzet hun weer terug naar Engeland. De omgekomen bemanningsleden liggen begraven op het kerkhof van Reutum.

- 12. We fietsen weer terug tot huisnr. 54, om daar de Bisschopsstraat over te steken naar RA Vicarieweg. LA Rudolph Wilminkstraat. Fiets door tot de weilanden, ga rechtsaf. We zien dan voor ons het voormalige gemeentehuis wat nu een een woning is. Blijf daarom op een afstand, fiets niet verder dan de kastanjeboom.**



Achter het gemeentehuis, lag het Distributiekantoor. Hier werden de persoonbewijzen uitgereikt en kon men de voedselbonnen, kledingbonnen en benzinebonnen halen. Dit kantoor werd op 12 juli 1944 op een slinkse wijze beroofd van de voorraad voedselbonnen door leden van de

Knokploeg. Zij hadden deze bonnen nodig om onderduikers te voorzien van eten. Een agent die in het complot zat werd zg. overvallen voor de sleutel, waarna men toegang had tot de kluis met bonnen. Deze agent

sloeg na een tijdje alarm, bewust wat later dus, zodat de daders de kans kregen om weg te komen.

13. fiets terug tot de kruising met fietspad (Schoolpad), ga LA (het Stift) richting de Stiftskerk.

In de Stifsthuizen (de hoge huizen) werden jongeren uit een tehuis in Hoenderloo opgevangen. Hun tehuis was gevorderd door de Duitsers. Ook werden vanaf het Stift de oorlogskinderen opgehaald voor de tijdelijke opvang op boerderijen.

14. Fiets terug richting Schoolpad, ga LA, links aanhouden en bij de brievenbus RA richting de Bornsestraat.

15. Eind van de weg RA Bornsestraat.

Rond 2 april 1945 was Bernard Welman, lid van de Binnenlandse Strijdkrachten, via de Bornsestraat op weg naar een boerderij. Een paar kilometer verder werd hij overvallen door Duitsers, neergeschoten en meegenomen naar Almelo, Daar werd hij uiteindelijk doodgeschoten.



16. de 1^e weg LA, parallel aan de N343 en LA Bellinckhofweg .

Aan de rechterkant van het fietspad stortte op 21 september 1944 een Amerikaans Thunderbolt jachtvliegtuig neer. Aan boord 2^{de} Lt Oscar L. Cagle. Hij overleefde de crash niet. Jens Juninck zag het gebeuren en was er als eerste bij. Hij heeft nog wat onderdelen van het vliegtuig mee naar huis genomen. Deze moest hij later weer inleveren bij de Duitsers. Oscar L. Cagle werd begraven op het kerkhof van Weerselo om uiteindelijk in Amerika begraven te worden. Er staat een herdenkingsbord nabij de crashplek.

Op nr. 10 bij de familie Juninck, waren in de oorlog Joden ondergedoken die zijn verraden en weggevoerd. Zij hebben de oorlog niet overleefd. Ook was dit het uitwijkadres van de Knokploeg van huize Lidwina in Zenderen, nadat deze was overvallen, er drie personen werden doodgeschoten en de villa werd verwoest. Ook John Olmsted, die in september 1944 in Nederland landde om contact te zoeken met het verzet om zo de weg vrij te maken voor de geallieerden, had hier

onderdak. Op een bepaald moment moesten ze bij Juninck weg omdat teveel mensen de plek kenden. Ze wilden door naar boerderij Paus in Hezinge maar kregen net op tijd bericht dat deze was overvallen. Daarop vertrok het verzet naar Enter

**17. Fiets na nr.10 verder tot de kruising en dan LA
Westerikweg.**

18. 1^e straat RA Mönnikweg.

**19. Rechts aanhouden Remmertweg. We zien rechtsaf de
Lutterkerveldweg. Fiets deze niet in.**



Wanneer je deze straat inkijkt zie je de boerderij van de familie Wegman. Zij hebben tijdens de oorlog veel mensen laten onderduiken of hebben ze onderdak verleend. Onder hem was Siegfried Frick, kind van een Rijksduitser. Zijn vader moest onderduiken omdat hij steeds meer werd gedwongen zich aan de Duitse regels te houden, wat hij niet wou. Hij dook elders onder. Siegfried en zijn moeder kwamen terecht bij opoe Wegman.

Ze hebben daar een geweldige tijd gehad. Toen de moeder van Siegfried weer terug kon, bleef de zoon tot aan het einde van de oorlog bij de familie Wegman. En nog steeds heeft Siegfried contact met de familie.

20. Ga de eerstvolgende straat RA, de Loodijk.

**21. Op de Y-splitsing LA naar de Loohavenweg. (deze
wordt fietspad en daarna weer straat)**

**22. Bijna aan het eind van de Loohavenweg LA
Zandbonggenweg.**

Aan deze straat staat aan de linkerkant een bunker, die in de oorlog behoorde bij het aangelegde schijnvliegveld. Door de geplaatste barakken en een vliegtuig wat heen en weer werd getrokken moest het lijken alsof dit het vliegveld was. Dit om te voorkomen dat het echte vliegveld zou worden gebombardeerd. Er staat bij de bunker een informatiebord.

23. 1^e straat links naar de Hertmerweg

**24. Aan het eind van het fietspad RA, de Bornsestraat
oversteken, LA het fietspad richting Weerselo volgen.**

- 25. 2^{de} straat RA naar de Koninksweg.
- 26. De Koninksweg blijven volgen.
- 27. Aan het einde van de straat RA, Drosteweg.
- 28. Neem nu de 1^e straat LA, de Hoflaan richting de kerk.



Voor de kerk zien we een monument dat in 1947 is geschonken door de dankbare Hengeloers die vanaf september/oktober 1944 in Saasveld onderdak hebben gevonden na de spoorwegstaking (onderduik) en het bombardement van Hengelo. Saasveld telde op een bepaald moment 1200 inwoners meer.

Op het kerkhof vinden we gelijk links de gedenksteen van Bernard Wegman. Hij sneuvelde op de Grebbeberg. Dit is de familie Wegman van de Lutterkerveldweg 2.

- 29. Vanaf de kerk fiets je terug tot over de brug en volg je LA nummer 83 van de knooppunten route. (Medenpad)
- 30. Van nummer 83 volg je de knooppuntenroute richting nummer 87. (aan het eind van het Medenpad ga je RA Saterslostraat, op een kruising ga je RD Holscherdijk, KP 87)

Rechts van de Holscherdijk, net voor Kuikenbroederij Munsterhuis is op 26 juni 1942 een Halifax vliegtuig neergestort waarbij de volledige bemanning om het leven kwam. De boerderij van Toon Nieland werd hierbij volledig vernield. Tot op heden is niet bekend welk vliegtuig hier is neergestort. De onbekend gebleven bemanning ligt begraven op het kerkhof van Weerselo. Er staat een herdenkingsbord nabij de crashplek.

- 31. Op de volgende kruising met de Voortsweg RD Holscherdijk. Van kp.87 ga je door naar kp.38 (we gaan van de Holscherdijk RD naar de Kloppersblokweg (fietspad), steken de Deurningerstraat over, gaan LA fietspad op, 1^{ste} straat RA Oude Deurningerstraat. Daar gaan we 1^{ste} straat LA Lemseloseveldweg)



Op nr.4 woont bij de familie Brummelhuis, zij zaten in de oorlog in het verzet, hadden onderduikers, maar maakten ook deel uit van de zg.pilottenlijn die gestrande piloten maar ook gevluchte (Franse) krijgsgevangenen weer op weg hielpen naar hun vaderland. Ze werkten samen met de familie Kooiker.

32. We gaan tegenover nr.4 LA de Noorderhoekdijk open fietsen deze uit tot Lemselosestraat. Oversteken, RA de parallelweg op, 1^{ste} straat LA Rutermedenweg, aan het eind LA Haarstraat, aan het einde LA de Aanleg, daarna RA.

U bent terug op het gemeenteplein.

De vereniging Heemkunde oalde Gemeente Weersel werkt aan een boek met de verhalen over de oorlog in de oude gemeente Weerselo: wat we nu nog weten, om niet te vergeten.

Deze route is mogelijk gemaakt door de financiële bijdrage van de gemeente Dinkelland



Weerselo viert Vrijheid is samengesteld uit:

